

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2302/23-T
Sp. zn. ČŠIT-S-441/23-T

Název	Základní škola Studénka, Sjednocení 650, příspěvková organizace
Sídlo	Sjednocení 650, 742 13 Studénka
E-mail	zs.sjednoceni@mnetstudenka.cz
IČO	60 609 371
Identifikátor	600 138 542
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Mantheeová
Zřizovatel	Město Studénka
Místo inspekční činnosti	Sjednocení 650, Studénka
Inspekční činnost na místě	15. 11. 2023 – 21. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Studénka, Sjednocení 650, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

V roce 2016 došlo ke sloučení základní školy se základní školou speciální. Žáci jsou vzděláváni ve 21 třídách, z toho ve třech třídách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 16 školského zákona a dvou třídách základní školy speciální (dále „pracoviště Slunečnice“), tři třídy jsou určeny pro vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností (vadami řeči). K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 276 žáků, u 108 žáků byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby, z nichž 21 bylo vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu a osm žáků s odlišným mateřským jazykem. Šest oddělení školní družiny (z toho dvě na pracovišti Slunečnice) navštěvovalo 97 žáků, školní klub poskytoval zájmové vzdělávání 130 žákům. Stravování žáků zajišťuje vlastní školní jídelna.

Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány na nástěnkách ve vnitřních prostorách a dostupné na webových stránkách www.zssjednoceni.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy, která je ve funkci od ledna 2016, vychází při vedení organizace z reálné koncepce rozvoje školy, získaných dlouholetých zkušeností a dovedností. Využívá způsob řízení založený na osobním kontaktu se zaměstnanci i žáky, přičemž důraz klade na příznivé klima a řádný chod organizace. Vybrané kompetence účelně delegovala na tři zástupce ředitelky a na vedoucí vychovatelku.

Základní vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Šanci každému a prostor pro všechny“, pracoviště Slunečnice poskytuje vzdělání žákům s lehkým mentálním postižením (podle minimálních výstupů), ve třídách se žáky základní školy speciální pracují podle vzdělávacího programu „Sedmikráska I., II.“ Školní družina a školní klub se řídí vzdělávacími programy pro zájmové vzdělávání. Vedení školy společně s ostatními pedagogy průběžně vyhodnocuje efektivitu vzdělávacích programů a provádí potřebné aktualizace.

Současné složení pedagogického sboru prošlo přirozenou obměnou a umožňuje v požadovaném rozsahu realizovat základní i zájmové vzdělávání. Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve škole je zaměřeno na studium kvalifikačních předpokladů, prohlubování odborné kvalifikace. Pro svůj osobní rozvoj pedagogové považují za přínosné zejména samostudium a spolupráci s kolegy ve škole. Do dalšího vzdělávání se aktivně zapojují i vychovatelky školní družiny. Předávání organizačních i výukových informací probíhá několikrát ročně na pravidelných jednáních pedagogické rady a pracovních poradách.

Hospitační činnost ve výuce je několikrát ročně prováděna vedením školy, vedoucími metodických orgánů i návštěvami pracovníků školských poradenských zařízení. Z dotazníků vyplynulo, že četnost i kvalita zpětné vazby je pro pedagogy dostačující. Podnětné jsou vzájemné hospitace pedagogů, ve větší míře se dají využít zejména pro začínající pedagogy, kterým by pomohla intenzivnější výměna zkušeností, cílená především na metody a formy výuky a na důslednost při dodržování pravidel chování žáků.

Vedení školy za výrazné podpory zřizovatele průběžně vyhodnocuje stav materiálních podmínek pro vzdělávání a usiluje o jejich zkvalitňování. Podle finančních možností

v souladu s vymezenými koncepčními záměry se prostředí a vybavení školy postupně inovuje a modernizuje (např. učebna ICT, venkovní učebna, kabinet sociálního pedagoga, pro žáky byly na chodbách doplněny relaxační koutky). Prostory školy jsou esteticky upraveny. K rozvoji pohybových dovedností a společným aktivitám žáků slouží prostorná tělocvična, při pobytu venku využívají žáci školní zahradu s herními prvky. Zdravý vývoj žáků škola podporuje pravidelným organizováním sportovních aktivit a akcí zaměřených na zdravý životní styl (vyučování v přírodě, projektové relaxační dny a výjezd žáků devátého ročníku do zahraničí).

Oddělení školní družiny mají samostatné prostory, velmi dobře a vkusně vybaveny např. herními prvky, polytechnickými stavebnicemi, výtvarným materiálem apod. Pro svou činnost využívají také tělocvičnu, školní hřiště, zahradu, cvičnou kuchyň a keramickou dílnu. Školní klub poskytuje zájmové vzdělávání pestrou nabídkou kroužků (sportovní, přírodovědné i umělecké zaměření). Spolupracuje s místními sportovními oddíly a svazem rybářů.

Zapojením do projektu škola cíleně využívá prostředky na financování speciálního pedagoga, sociálního pedagoga a inovativní vzdělávání (např. realizace příměstského tábora školní družiny). Efektivně použila finanční prostředky poskytnuté z Národního plánu obnovy. Pro znevýhodněné žáky pořídila digitální techniku (kterou si žáci mohou zapůjčit), učební pomůcky pokročilých technologií využitelných pro rozvoj informatického myšlení žáků a jejich digitálních kompetencí a realizovala doučování. Vícezdrojové financování umožňuje realizaci školních vzdělávacích programů ve stanoveném rozsahu.

Zrekonstruovaná školní jídelna umožňuje využívat při přípravě obědů nové technologie. Při sestavování jídelních lístků používá současný trend pestré a nutričně vyvážené stravy, a to s ohledem na plnění výživových norem pro školní stravování. Prostřednictvím dotazníků měli žáci i zákonní zástupci na jaře 2023 možnost vyjádřit se k nabízené stravě, s výsledky škola pracuje (tři dny v týdnu mají žáci možnost výběru ze dvou hlavních jídel). Na tvorbě jídelníčku má možnost se podílet i žakovský parlament. Účastí v nadačním programu zajistilo vedení školy několika žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí úhradu školního stravování.

Škola vytváří dobré předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, přesto vykazuje vyšší úrazovost žáků. Ta souvisí také s minimem pravidelného pohybu žáků a s jejich neobratností, k úrazům dochází zejména v tělesné výchově a při sportovních aktivitách. Po vzniku úrazu jsou žáci opětovně poučeni, připomenuta jsou pravidla sportovních her a tělovýchovných činností. Ředitelka pravidelně provádí analýzu úrazů a zaměřuje se na jejich prevenci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve škole proběhly hospitace napříč ročníky v běžných třídách i na pracovišti Slunečnice u přítomných učitelů. Společným pozitivním znakem výuky i souvisejících činností byla příjemná atmosféra mezi pedagogy a žáky, většinou s důrazem na respektování dohodnutých pravidel. Promyšlená výuka v jednotlivých vzdělávacích oblastech zpravidla směřovala k dosažení stanovených cílů, ojediněle zaměněných za téma výuky. Vzdělávací cíle byly nejčastěji žákům sděleny v úvodu vyučování, metody výuky jejich dosažení podporovaly, jejich efektivní vyhodnocování žáky však obvykle chybělo. Během výuky učitelé často podněcovali žáky k úsilí plnit úkoly, poskytovali jim dostatek času k jejich řešení. Při organizaci činností v hodinách byly účelně voleny metody práce, jejich pestrý výběr podporoval aktivní zájem žáků. Organizace činností v hodinách byla ve větší míře postavena

na frontální komunikaci vyučujících se třídou a úkolech pro samostatnou práci žáků. Více prostoru je vhodné věnovat zadávání úkolů vyžadujících vzájemnou spolupráci ve skupinách nebo dvojicích, zvláště v běžných třídách. Žáci většinou zodpovědně plnili úkoly dle pokynů vyučujících, učili se pracovat s chybou a analyzovat její příčinu. Komunikovali mezi sebou na úrovni odpovídající dosaženému věku, měli dostatek příležitostí vyslovit vlastní názor nebo položit dotaz. Připravené úkoly byly vyváženým způsobem rozděleny na procvičování, prohlubování znalostí a probírání nového učiva. Motivační prvky, didaktické hry, střídání různorodých činností i včasné zařazování relaxačních chviliek udržovaly pozornost žáků. Požadavky kladené na žáky byly většinou přiměřené a srozumitelné, navazovaly na jejich znalosti z předcházejících hodin. Je vhodné častěji využívat i jejich osobní zkušenosti a poukazovat na souvislosti učiva s praktickým životem. Diferenciace podle individuálních schopností žáků byla ve sledovaných hodinách uplatněna, žáci měli v některých případech možnost plnit úkoly s rozdílným stupněm obtížnosti. Cílená podpora žáků s rychlejším pracovním tempem nebo žáků se zájmem o předmět však byla málo patrná. Efektivní metody cíleně rozvíjející u žáků schopnosti kritického myšlení byly zařazovány, ale v menší míře. Potřebnou názornost dostatečně zabezpečovalo vhodné využití didaktických pomůcek. Digitální technologie byly ve výuce využívány spíše vyučujícími, je žádoucí podporovat žáky v dovednostech používat různé zdroje při vyhledávání a třídění informací potřebných k plnění zadaných úkolů. Dílčí pokroky žáků podporovali pedagogové průběžnou zpětnou vazbou, účinnost by zvýšila výraznější orientace na její formativní charakter a zejména podpora vyhodnocování cílů samotnými žáky. V menší míře byl žákům dáván prostor pro sebehodnocení, ojediněle byly využity příležitosti k vzájemnému hodnocení.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla zejména ve třídách pracoviště Slunečnice na výborné úrovni, vzdělávací i výchovné strategie byly přizpůsobovány individuálním možnostem žáků v souladu se stanovenými stupni podpůrných opatření. Učující dokázali reagovat na aktuální potřeby dotyčných žáků, v konkrétních případech také efektivně využívali spolupráci s asistenty pedagoga. I přes velký počet žáků s podpůrnými opatřeními škola rozvíjí individuální posun každého žáka a postupně začleňuje část žáků s potřebou podpůrných opatření do běžných tříd (logopedická podpora v prvním až třetím ročníku). Nabízí se využít podnětné předávání zkušeností i kolegům v běžných třídách, kdy z přístupu některých pedagogů bylo obtížné žáky se speciálně vzdělávacími potřebami v hospitovaných hodinách identifikovat.

V průběhu hospitací ve školní družině probíhaly odpočinkové činnosti, na které navazovaly řízené aktivity poskytující prostor pro rozvoj individuálních zájmů. Žáci byli vedeni k samostatnosti i spolupráci v menších skupinách. Při činnostech je cíleně naplňována vize školní družiny vést žáky k dodržování pravidel slušného chování, vzájemného respektu a pomoci. Ve čtyřech odděleních spolupracuje s vychovatelkou také asistentka pedagoga. Do odpoledního programu je při příznivém počasí zařazen pohyb ve venkovním prostředí podporující zdravý životní styl. Hospitace ve školním klubu proběhly při sportovních činnostech, které zohledňovaly individuální potřeby žáků a podporovaly týmovou spolupráci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyhodnocování vzdělávacích výsledků žáků ve škole probíhá na úrovni jednotlivých učitelů a na jednáních pedagogické rady. Pedagogové si udržují trvalý přehled o aktuální úrovni znalostí a dovedností žáků. Standardní hodnoticí nástroje odpovídají jejich věku a zahrnují nejčastěji aktivitu během výuky a krátké nebo rozsáhlejší písemné práce v hodině. Výsledky vzdělávání jsou v posledních letech stabilní. V závěru školního roku 2022/2023 prospělo

s vyznamenáním 58 % žáků, 4 % přes cílenou pomoc pedagogů neprospěla (patří k nim i žáci pracoviště Slunečnice). Neomluvená absence se vyskytla v několika případech, byla podle potřeby řešena ve spolupráci s příslušnými orgány. Výchovná opatření slouží jako motivační nástroj, převažují pochvaly nad kázeňskými opatřeními. Obdobné výsledky vzdělávání byly zaznamenány také v předchozích letech.

Škola se zapojuje do externího výběrového zjišťování výsledků vzdělávání, v testování v 9. ročníku ve školních letech 2016/2017 a 2021/2022 zacíleném na český jazyk, matematiku, anglický jazyk a dějepis byly však výsledky slabé. Pro případné rozšíření výběru externích testovacích nástrojů je možné hledat inspiraci například v uvolněných úlohách z mezinárodních šetření. Ve školním roce 2022/2023 se žáci 8. ročníku zapojili do mezinárodního testování zaměřeného na digitální kompetence (výsledky v době inspekční činnosti ještě nebyly známy), v testování tělesné zdatnosti dosáhli žáci 3. ročníku lepších výsledků než průměr škol v republice, žáci 7. ročníku měli výsledky srovnatelné s průměrem v republice. Se získanými výsledky škola pracuje a využívá k dalšímu zlepšování pedagogických procesů. Již několik let pravidelně hodnotí kompetence jednotlivých žáků na konci 2. období (projekt „Základáček“ pro žáky 5. ročníku), kdy klade důraz na posílení komunikativních dovedností a sebevědomí žáka individuálním vystoupením a prezentací jeho zálib. Projekt „Základák“ na konci devátého ročníku je celkovým prověřením a zhodnocením schopností a klíčových kompetencí žáků. Skládá se z ústního pohovoru (po písemné přípravě) z českého jazyka, anglického jazyka a matematiky a z obhajoby vytvořené prezentace z volitelného předmětu (kterou průběžně žáci konzultují se svými vedoucími práce) před komisí učitelů. Informace o úspěšnosti žáků v navazujícím vzdělávání získává škola především při osobním kontaktu s absolventy.

Školní poradenské pracoviště vede koordinátorka, která je zároveň zástupkyní ředitelky školy, čímž je účelně zajištěno předávání informací všemi směry. Pracoviště tvoří dostatečný počet kvalifikovaných pedagogů (výchovné a kariérové poradkyně, speciální pedagogové, speciální pedagožka v oblasti logopedie, metodička prevence, koordinátor environmentální výchovy, koordinátor dopravní výchovy). Tým od školního roku 2022/2023 posílila sociální pedagožka, která se zaměřuje na sociálně pedagogické aktivity pro jedince a třídy, poradenskou činnost a podporu týmové práce. Kompetence jednotlivých členů pracoviště jsou jasně a efektivně rozděleny a specifikovány. Pravidelně se setkávají, konzultují postupy při prevenci školní neúspěšnosti a vedou si evidenci vývoje náročného chování žáků. V případě potřeby situaci bezodkladně řeší podle nastavených pravidel. Podpora správných vzorů chování pomáhá vytvářet žádoucí vztahy a upevňovat příznivé klima v třídních kolektivech. Cenným zdrojem informací jsou sociometrická šetření, v květnu 2023 proběhlo dotazníkové šetření pro pedagogy, žáky i rodiče zaměřené na klima školy. Rozbor výsledků proběhl následně na jednání pedagogické rady v červnu, grafické zpracování podstatných odpovědí je součástí výroční zprávy. Vstřícný přístup pedagogů ocenili žáci i v dotazníkovém šetření provedeném během inspekční činnosti. Velmi podnětná je práce žakovského parlamentu, jeho členové navrhují a organizují akce, které podporují příznivé vztahy a spolupráci žáků napříč ročníky, svými nápady se spolupodílí na životě školy. Spolupracují s celoměstským parlamentem BEST, kde se setkávají s žáky ostatních škol.

Výsledky zájmového vzdělávání korespondují s cíli stanovenými ve školních vzdělávacích programech. Efektivní práce pedagogů s žáky ve školní družině a školním klubu s využitím širokého spektra výchovně-vzdělávacích strategií podporuje rozvoj jejich zájmů a nadání. Spolupráce je kvalitní, vzájemně se doplňují a plynule na sebe navazují při práci s žáky. Pozitivem činností je pořádání společných akcí, návštěv, besed, exkurzí, soutěží a příměstského tábora.

Příkladná spolupráce školy s vnějšími partnery vhodně obohacuje vzdělávací nabídku, zahrnuje pořádání akcí pro rodiče i veřejnost, funguje i na mezinárodní úrovni a přispívá k zapojení žáků do společenského života obce. Provázanost základního a zájmového vzdělávání rozvíjí sociální kompetence žáků.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v únoru 2017 se doporučení vytvořit ucelený systém aktuálních informací a činností na internetových stránkách školy podařilo, četnější zavádění sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků do výuky se zatím daří částečně.
- Rozšíření funkcí zástupců ředitelky školy a efektivní nastavení kompetencí, pedagogický sbor posílila sociální pedagožka.
- Postupné zlepšování materiálních podmínek (nové odborné učebny, venkovní jazyková učebna, vybavenost digitální technikou, přebudování kabinetů na prostory pro individuální práci se žáky a pro komunikaci s rodiči a poradenskými pracovníky).

Silné stránky

Základní škola

- Promyšlená spolupráce školy s vnějšími partnery je přínosná pro zvyšování kvality vzdělávání, podporuje sounáležitost žáků s obcí a rozvíjení individuálního potenciálu jednotlivců. 1.5
- Pedagogové podporují spolupráci žáků napříč ročníky, zapojují žáky do rozhodování o životě školy, tím podporují jejich rozvoj v oblasti občanských kompetencí a demokratických hodnot. 3.4
- Pedagogové aktivně vytvářejí příležitosti pro rozvoj samostatnosti žáků i jejich komunikativních dovedností hodnocením kompetencí na konci pátého a devátého ročníku (projekt „Základáček“ a „Základák“). 5.3
- Škola systematicky identifikuje individuální potřeby žáků při vzdělávání, spolupracuje s odbornými pracovišti a účinně podporuje žáky s potřebou podpůrných opatření. 6.2

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Ojedinele jsou zařazovány vzdělávací strategie umožňující žákům práci s více zdroji, jejich vyhledávání, třídění a analýzu. 4.2
- V malé míře se ve výuce vyskytuje diferenciací využívající odlišné typy a náročnost zadávaných úloh vzhledem k žákům s rychlejším tempem nebo majícím větší zájem o předmět. 4.3

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Rozvíjet schopnost žáků účelně využívat různé informační zdroje a s tím související využití didaktické techniky samotnými žáky.
- Ponechávat časový prostor pro závěrečné shrnutí i vyjádření žáků k dosaženým cílům a častěji upozorňovat žáky na souvislosti toho, co se naučili ve škole, s běžnými reálnými situacemi.
- Pomáhat žákům učit se vzájemně spolupracovat, kombinovat účelněji frontální a individuální formy a metody práce žáků s prací ve skupinách a dvojicích, zařazovat úlohy vedoucí ke zvažování různých postupů a řešení daného problému.
- Sledovat pro vlastní potřebu základní školy relevantnost hodnocení výsledků vzdělávání zapojením do srovnávacího testování v širším celku, případně využívat uvolněné úlohy z mezinárodního testování.
- Vytvořit systematictější podporu a podmínky pro profesní rozvoj a výměnu zkušeností začínajícím pedagogům.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné pro školní rok 2023/2024
2. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024
3. Školní matrika vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
4. Zápisy z hospitační činnosti ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
5. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2023/2024
6. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
7. Zápisy z jednání pedagogické rady a pracovních porad ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
8. Výroční zprávy školy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků platný pro školní rok 2023/2024
10. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
11. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti (vzorek)
12. Dokumentace ke školnímu stravování za září a říjen 2023 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Irma Novotná, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka

Mgr. Barbara Raszyková, školní inspektorka

Mgr. Jiří Crhonek, školní inspektor

Mgr. Monika Hanzelková, školní inspektorka

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

8. 12. 2023